

ПРЕСОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ (1968–2001)

Методи дослідження. У ході дослідження використано такі методи: емпіричні (спостереження, опис) та теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, дедукція, пояснення), а також системний і конкретно-соціологічний.

Результати. Об'єктом дослідження стала пресово-інформаційна діяльність Асоціації українців Америки (АУА) (1968–2001) та його інформаційного органу «Наш голос». Одне з небагатьох громадсько-політичних об'єднань у діаспорі, яке представляло інтереси ліберально-демократичного сегменту української громади США і Канади. Інформуючи громаду про загальнонаціональні події в житті діаспори та України, тим самим виконуючи роль комунікатора, журнал «Наш голос» намагався керуватися свободою слова, балансом думок і точок зору, точністю подачі інформації. Журнал часто піднімав надзвичайно гострі та болючі питання з історії України, міжнародних стосунків, соціальних та політичних проблем діаспори.

Від самого початку своєї діяльності «Наш голос» поставив собі за завдання стати трибуною вільного слова і дати можливість вільного його вислову, публічного дебатування громадських справ. Він був задуманий як інструмент для тієї частини громади в США, яка намагалася упорядкувати громадське життя української спільноти. На скільки це було можливим і Асоціації українців Америки, і «Нашому голосу» ці завдання вдавалося реалізовувати, хоч говорити про те, що організація стала основним учасником громадського і політичного життя українців у США навряд чи варто.

Хоча АУА і декларувала те, що «Наш голос» призначений не тільки для української громади в США, але також для українців у Канаді, Великій Британії, Німеччині, Австралії та інших місцях поселення, проте, такого широкого розповсюдження він не набув, маючи лише поодинокі передплатників у цих країнах. Місячник подавав багато дечого такого, чого інша українська преса в діаспорі не друкувала. Частіше за все це були критичні, але конструктивні, думки авторів стосовно публікацій в інших виданнях. Особливу увагу редакція звертала на коментарі до загальнонаціональних подій як в Україні, так і в Америці, як також і світових. Виконуючи роль комунікатора української діаспори у Західному Світі, «Наш голос» тим самим допомагав творити інформаційно-духовну єдність всіх українців поза межами України.

Наголошено на тому, що видання від самого початку фінансово базувалося виключно на передплаті й пожертвах на пресовий фонд, а редактори працювали на безоплатній основі. Це один із небагатьох прикладів в історії української преси поза межами України.

Декларуючи себе як орган частини української демократичної громади, редакція завжди декларувала журнал як продовження таких видань, як «Проблеми» (1947–48) і «Листи до Приятелів» (1953–1967). Те, що «Наш голос» упродовж більш ніж 30 років виконував своє завдання залишаючись фінансово незалежним та ідеологічно нейтральними вже говорить про певну продовжуваність із названими виданнями, що і вводить його до історії української журналістики в еміграції.

Новизна. Досліджено пресово-інформаційну діяльність Асоціації українців Америки (АУА) (1968–2001) та його інформаційного органу «Наш голос».

Практична значущість. Результати досліджень можуть бути використані під час розвитку заходів з інформаційної культури на державному та індивідуальному рівнях.

Ключові слова: Асоціація українців Америки, «Наш голос», громада, громадський активізм, діаспора, журнал, з'їзд, інформація, політичне життя, редакція, свобода слова, соціальні проблеми.

I. Вступ

Останніми роками з'явилася доволі велика кількість досліджень різних аспектів діяльності української діаспори в США, зокрема функціонування засобів масової комунікації та інформації. Так, варто відзначити дисертаційні дослідження: Л. Біловус «Українськомовна періодика української діаспори США у збереженні національної ідентичності (1991–2017 рр.)» [3], В. Губарця «Українська етнічна преса США та Канади (1945–1994 рр.)»: особливості висвітлення україно-американських взаємин [15], В. Чекалюк «Преса діаспори США як комунікативний чинник формування ідентичності українців» [42], а також окремі дослідження: О. Гриценко «Українська преса США і Канади (1991–1995 рр.)» [14], О. Дякової «Концептуальні засади збереження ідентич-

ності української діаспори в демократичних країнах» [16], О. Кривошеєвої «Питання культури української мови у виданнях української діаспори США і Канади» [21], І. Сковронської «Українська еміграційна преса США і Канади як чинник утвердження української державності» [39], П. Тригуб і Н. Мерфі «Українська діаспора у США: збереження традицій національної культури (історіографія проблеми)» [40], Н. Мерфі «Українська діаспора в США: збереження традицій національної культури» [29].

II. Постановка завдання та методи дослідження

Метою статті є аналіз суспільно-політичної та пресово-інформаційної діяльності Асоціації українців Америки в контексті публікацій журналу «Наш голос».

У ході дослідження використано такі методи: емпіричні (спостереження, опис) та теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, дедукція, пояснення), а також системний і конкретно-соціологічний.

III. Результати

Незважаючи на доволі велику кількість праць щодо різних ділянок діяльності української діаспори в країнах поселення, проте, діяльність українських громадських позапартійних неідеологічних організацій та їх соціокомунікаційної складової досі є маловивченою. Однією з таких недосліджених громадських організацій, що діяла на території Сполучених Штатів Америки (кінець 60-х рр. XX ст. – поч. XXI ст.) була Асоціація українців Америки (АУА) та її пресового органу «Наш голос».

На жаль, до тепер єдиним джерелом інформації про цю організацію є її офіційний журнал «Наш голос» та нечисленні інформаційні замітки в українській американській пресі того періоду. Де й публікували відомості про з'їзди та конвенції АУА, результати діяльності, зокрема соціально-комунікаційну.

У 1940 р. в США на широкій політичній і громадській основі було засновано Український конгресовий комітет Америки (УККА) – надпартійний координаційний орган української еміграції. Але достатньо велика кількість ідеологічно різновекторних політичних партій, груп та громадських організацій, які були асоційовані в УККА, їх надмірна заполітизованість і відстороненість від організаційної роботи серед української громади спричинили ослаблення організації внутрішніми непорозуміннями та скандалами. Це призвело до створення внутрішньої опозиції. Так, 1966 р. виник Комітет громадської єдності (КГЄ), більша частина якого, у червні 1968 р. сформував інший, опозиційний УККА, координаційний центр під назвою Асоціація українців Америки.

Більшої активності в громадській діяльності АУА набула після того, як у червні 1968 р. почав виходити в місті Трентоні (Ньюарк, Нью Джерзі) «Бюлетень АУА». Один із засновників Асоціації й багаторічний редактор її видань Євген Перейма згадавав: «Виходив він на початку неперіодично, а потім на початку 1970-х років один раз на 2 місяці мімеографічною технікою. В тім часі появилася 17 чисел того «Бюлетеню». Наклад «Бюлетеню» зріс продовж місяців з 40 примірників до 600 примірників для членів Асоціації. Ріст діяльності АУА і громадська потреба змусив нас видавати орган Асоціації кращою друкарською технікою і в формі нормального журналу. Це далося досягнути після перенесення друкування, адміністрації (а скоро й редакції) до Трентону, Н. Дж. Перевтілення «Бюлетеню» на журнал «Наш голос» було заслугою інж. Дмитра Кузика, який очолив видання до часу своєї смерті в березні 1982 року. Д. Кузик мав видавничий і редакторський досвід ще з давніших часів – в Зах. Німеччині при кінці 40-х років у співпраці з іншими видавав два журнали. Тепер – будучи сам журналістом і публіцистом, а попри те енергійним організатором він віддав всю свою силу для розбудови «Нашого голосу» [34, с. 150].

Власне «перевтілення» «Бюлетеня АУА» в «Наш голос» відбулося в травні 1972 р., і від того часу він виходив з періодичністю раз на місяць. «...Прибуло значне число авторів, дописувачів. Завдяки своїм зв'язкам і співробітникам Д. Кузик поширив число передплатників і читачів. Із 600 адресатів наклад місячника зріс до двох тисяч в 1981 р. Його трудові завдячуємо, що «Н. г.» здобув собі передплатників серед нашої діаспори: в Австралії, Англії, Німеччині, а особливо в сусідній Канаді, він має кільканадцять десятків субскрибентів. За часів пок. Д. Кузика зріс престиж «Н. г.» і його позиція серед української преси в діаспорі» [34, с. 150].

Перший номер об'єднаного «Нашого голосу» вийшов як ч. 3. У редакційній статті, між іншим ішлося, про те, що «...прийшла потреба інформувати і комунікуватися не тільки із членами та прихильниками АУА, до чого служить бюлетень, але зі ширшим кругом українського громадянства, що цікавиться і боліє упадком громадської моралі, бачить загальну апатію та шукає засобів оздоровлення сучасного стану.

Є багато справ в нашій громадській і політичній житті, яких преса, в першій мірі союзова, не подає і не насвітлює вірно, або взагалі промовчує, коли редактори вважають, що така інформація може бути неприємною для їх союзу, товариства чи партії і для їх керівників, хоч навіть ті керівники були би шкідливими для їх власної організації. В таких обставинах трудно, а то й неможливо, впливати на поліпшення даної організації як і цілого громадсько-політичного життя. І саме для таких справ потрібний незалежний голос критики – конструктивної, отвертої і ясної. Бо тільки така може причинитися до поправлення. В міру нашої можності – при допомозі наших співробітників, будемо подавати також способи, як зарадити лихові...» [10, с. 1].

У цій же редакційній статті коротко викладена й програма Асоціації: «Ми не є політична партія; в Асоціації Українців Америки (АУА) є члени різних партій. АУА є громадська організація, що змагає до поліпшення всього громадського українського життя на еміграції. І тому ми не виступаємо проти жадної партії. Бо в кожній партії є люди добрі і злі, хоч в одних партіях є більше добрих, а в других більше злих.

Ми шукаємо співпраці із людьми доброї волі, незалежно з якої партії чи з яких кіл вони походять. Здаємо собі справу, що всі наші партії в умовах постійної еміграції призначені на зникнення – скорше чи пізніше. Нас не цікавить внутрішнє життя партій, однак ми будемо забирати голос там, де будуть порушені загально-українські інтереси» [10, с. 1].

Посилаючись на думку Григорія Костюка, Василь Василів у своїй статті «Про нову Централю, її завдання й організаційну структуру», писав: «...мусимо глибоко відчутти пульс нашої епохи і бути більш ніж уважними до його ритму», бо ж «...після задушливої атмосфери останнього 20-річчя, атмосфери догматизму, психологічного рабства і диктатури «вождя», «провідника», «вибранця» гряде велике розкріпачення людини...» (Григорій Костюк «У світі ідей і образів», «Сучасність», 1983)» [8, с. 21]. Все це можна було здійснити за допомогою засобів масової інформації і комунікації, адже зворотній зв'язок аудиторії був і залишається надзвичайно важливим, бо саме він дає сигнали про вірно чи невірно обраний шлях вирішення проблем.

І хоч стаття була присвячена новоствореній Українська американська координаційна рада (УАКР), всі ті завдання, що поклалися на цю організацію були близькими й Асоціації українців Америки. Це стосувалося як внутрішніх аспектів української громади в США (проблема поширення національної свідомості серед молоді, зменшення темпів асиміляції та змішаних шлюбів, як факторів асиміляції, залучення до українського життя англомовної молоді, стосунки між українцями та русинами) так і зовнішніх (інтеграція в американське політичне і громадське життя з метою лобювання інтересів української громади, зовнішньополітична пропаганда української справи.

Треба зазначити, що від самого початку редакція «Нашого голосу» завжди проводила паралель до «Листів до Приятелів», які виходили в 1953–1967 рр. під редакцією Миколи Шлемкевича – «...хронологічно «Н. голос» (з його попередником «Бюлетенем АУА») появився після упадку «Листів» (1966). В правді не безпосередньо, але з трирічною перервою (1966–1969). Трудно тепер сказати з певністю чи «Н. голос» є переємником традиції. Для того треба було б дослідити склад співробітників, авторів обох журналів, адресарі передплатників, тематику і подібне. В кожнім разі ми в нашій роботі ми уважали себе наслідниками «Листів». Для нас, кола активістів «Н. голосу», «Листи» були взором до наслідування, ми прагнули рівняти на їх висоту.

«Листи до приятелів» виходили продовж 14 літ в Нью Йорку (місті Елізабеті, Нью Джерзі) під редакцією д-ра Миколи Шлемкевича в роках 1952–1966. «Листи» появлялися ще один рік по смерті їх основника. Пробуючи продовжувати традицію «Листів» ми собі дуже добре усвідомлювали слабости наших сил, зокрема у змісті нашого журналу. Ми пробували однак приєднати до «Бюлетеню АУА» і пізніше до «Н. голосу» деяких співробітників «Листів», але крім ред. Михайла Демковича Добрянського (Лондон, Англія) і д-ра Томи Лапичака (Чикаго, ЗСА), наші старання не увінчалися успіхом. «Н. голос» не мав тої притягальної сили, що мали її «Листи» та й між нами не було такого таланту як М. Шлемкевич. Він вишколений філософ, естет, оратор, що лучив своє знання з талантом публіциста есеїстичного типу був єдиним для ведення такого репрезентативного періодика, яким були «Листи...» [34, с. 151].

Програма ж самого місячника була викладена в досить короткій формі: «Отже, в нашій скромній місячнику вчитаете багато такого, чого наша офіційна преса не друкує. Подібно як було із «Листами до Приятелів» ... В «Перегляді преси» будемо наводити відважніші і конструктивні думки інших авторів. Особливу увагу будемо звертати на коментарі до подій загальнонаціональних в Україні й Америці як також і світових.

Ми маємо відданих ідейних людей, але не маємо багатих меценатів ані союзової чи партійної каси опертої на преміях і всякого рода фондах. І тому мусимо поставити цю нашу публікацію під фінансовим оглядом на передплатах.

Наші сталі редакційні співробітники залишаються всі дотеперішні в «Бюлетені АУА». В міру нашого розвою будемо запрошувати і інших визначніших публіцистів, яким також лежить на серці добро цілої української громади...» [10, с. 1].

Річну передплату місячника «Наш голос» було встановлено в 3 американських долари («щоб бодай покрити ціну друкарні, експедиції і пошти; редактор працюють неплатними»).

У першому ж випуску «Нашого голосу» було друквано статтю редактора Д. Кузика, яка показує доволі не радісну і малоперспективну картину українського громадського життя в Америці на початок 70-х рр. минулого століття, та з'ясовувала подальші напрямні діяльності Асоціації: «Остання іміграція (вже не нова) перебуває на американській землі округло чверть століття. Це відносно короткий час в житті народу. Але вже тепер можна і треба зробити підсумки нашої праці як національної одиниці.

Невеселі вони. Наклад українсько-мовної преси (асекраційної і партійної) спав на половину. Союзова преса, а навіть і всяка інша, не животіла б без спеціальних фондів.

Цілоденні школи (при церквах в оплаканім стані – не тільки так під оглядом числа дітей, але й під оглядом української мови і українського духа.

Не в ліпшому стані знаходяться наші малі і великі теологічні семінарії. Молоді священики слабо знають українську мову, а українського друкованого слова (газет) майже не читають.

Українознавчі школи корчуться і зближаються до свого кінця.

Молодь покидає українську мову в щоденному житті і переходить досить скоро на англійську. І то навіть ота вихована в молодечих організаціях.

Із кількох (чи більше) тисяч ново-випущеної української професійної інтелігенції – лише виїмки беруть участь в нашій громадській житті. Тут і там дають знати про себе студентські громади і молоді ТУСМ-у, але це все під знаком часовости.

Наші дівчата і хлопці майже в 90% (як не більше) одружуються із чужинцями (в нашому розумінні) і майже в цілості пропадають для нашої громади.

Про церковно-релігійні справи не пишу, бо вони вже всім нам аж надто знані. Додати ще тільки можна, що молоді на богослуженнях чимраз менше, покликань до священичого стану майже нема і нам грозить дошкульний брак священиків. Коли УПЦерква ще находить половинну розв'язку, то УКЦерква під тим оглядом стоїть гірше.

Не краще стоїмо із нашими зв'язками і впливами в американських партіях, які мають вплив на світову, а в тім і на українську, політику. Коли наші републиканці ще дають знати про себе, то про наших демократів таки нічого не чути. А в цій ділянці так багато можна зробити. Аби тільки була заохота та поучення зі сторони провідів наших інституцій чи нашої централі.

В наших центральних установах сидять люди по дві десятки літ – помучені, знуджені і переладовані багатьма різними обов'язками і гонорами. І самі не можуть всього подолати і другим забирають місце. Та вина не тільки у них самих; вина і у тих, що на них накидають, чи за їх плечі ховаються.

Союзова, церковна, партійна і їм подібна преса не допускає серйозної критики нашого життя на своїх сторінках, бо це ніби мало б шкодити їх теперішнім інтересам, а всяку іншу критику, неконтрольовану їхніми інституціями, подають як деструктивну.

Всі ці і їм подібні, не вичислені тут, тяжкі недомагання є громадського порядку, хоч по своїй суті мають виразну політичну закраску. Громадською централею є, чи властиво повинен бути, УККА. І туди багато людей звертають свої очі, покладають свої надії і висказують свої обвинувачення. Але поміч не приходить...» [23, с. 8].

Досить промовистим є лист-заклик до «шановних Колеґ з УНДО» від 23 січня 1974 р. редактора Д. Кузика, який з'явився як вклейка в «Нашому голосі» ч. 2 за лютий 1974 р.: «Взявся я до великого діла – видавання цього місячника і тепер будую. Не тільки вся адміністрація на моїх плечах, але і редакція. Від моїх редакційних помічників в цім числі дістав тільки 3 сторінки редакційної помочі, а в попереднім лише дві. Тому дуже Вас прошу – пишіть. Знаєте яка тематика і яка форма уживана в «НГолосі» та яка ціль Асоціації...» [24].

Власне Другий з'їзд Асоціації українців Америки, що відбувся 24 листопаду 1973 р. в Ньюарку став певною мірою дороговказним, визначивши подальшу стратегію і тактику діяльності організації. Так у статті «Перед з'їздом АУА», Д. Кузик зазначав головну ціль діяльності Асоціації – «оздоровлення громадського життя» [22, с. 1].

У дискусії після з'їзду взяв участь один із співзасновників АУА Роман Борковський, який в статті «Підсумки і висновки» доволі критично «пройшовся» по діяльності Асоціації, головною причиною означивши слабкий організаційний ріст і на тому тлі подав чотири можливі розв'язки проблеми – «...розв'язанням АУА, переміна на видавництво, розтягнення діяльності на ті ділянки життя, які лежать облогом і продовжування теперішнього курсу керівних органів, що полягає на змаганні до санації нашого організаційного життя в ЗСА та виконання обов'язку відважної, компетентної і цілеспрямованої критики усіх нег'ативних явищ... Остання розв'язка найбільш доцільна, коли брати до уваги не побажання, а реальний стан речей...» [7, с. 1].

У іншій своїй публікації – «Завдання і цілі АУА», – Р. Борковський зазначає, що «боротьба за майбутнє – це боротьба за свободу» більш чітко визначає загрози для громадського життя українців як США, так і всіх країн поселення, окреслюючи «наших ненависників свободи» – «...під впливом різних чинників ... в нас витворилося звужене розуміння свободи в сенсі тільки національного унезалежнення від панування чужинців; натомість бракує ширшої концепції свободи, що проникає усе життя людини і спільноти та базується на розумінні її духовно-моральної вартости... Національно-державна незалежність не означає автоматичного тріумфу так зрозумілої свободи. Бо чи ж бракує в історії прикладів, коли свої поневоювали своїх у власній державі... І ми не є в тому винятком серед народів світу» [5, с. 5]. До того ж автор доволі чітко вказує не те, що переємником тоталітарної практики є Закордонні частини Організації українських націоналістів (ЗЧ ОУН), зазначаючи, що вони «...користуються готовими зразками, які розвинули інші тоталітарні партії, в першу чергу большевики, фашисти і гітлерівці... Тільки наївний може не бачити плянових, послідовних і безоглядних намагань ЗЧ ОУН узяти під контроль і підпорядкувати собі усі ділянки нашого громадського життя. Робить це двома випробуваними методами усіх то-

талітарних формацій – шляхом проліферації (творення нових і нових організацій і товариств, які стоять під повним контролем створюючої їх партії чи групи. – О.Б.) і шляхом інфільтрації (шпигунства).

Чи не єдина зовнішня публікація про проведення Другого з'їзду АУА з'явилася на шпальтах «Свободи» у звіті учасника з'їзду Миколи Галіва. Автор зазначив, що у з'їзді взяли участь представники з Чикаго, Детройту, Клівленду, Філадельфії, Вашингтону, Балтімору, Трентону, Ален-тауну, Пассейку, Ірвінгтону, Ньюарку, Нью-Йорку та Йонкерсу – всього понад п'ятдесят осіб. Згадано доповідь Р. Барановського, у якій він нагадав про те, як формувалася і була створена Асоціація українців Америки, які були поставлені перед нею цілі у змаганні за демократичні форми українського громадського життя в США. Було також зазначено, що АУА виступає проти недемократичних, тоталітарних методів в УККА та в діях деяких політичних груп. На думку автора, «слабкість Асоціації не в тому, що вона має сильніших чисельно противників, але вінертності й незацікавленості нашої інтелігенції. Досягненням Асоціації є те, що вона дала нашому громадянству опозиційну думку, яка виразно виявлялась також на Другому СКВУ в Торонті» [13].

Керівництво Асоціації прекрасно розуміло роль і значення інформаційно-пресової діяльності в суспільстві, то ж питання функціонування «Нашого голосу» приділялося багато уваги. Так, роман Борковський підняв проблему завдань, які стояли перед «Нашим голосом» у публікації за листопад 1975 р. «Громадсько-політичні завдання «Нашого Голосу». Між іншим, він зазначав, «що в нас майже немає так дуже потрібної критики, але переважає рекляма». Посилаючись на думку відомого журналіста і редактора Івана Кедрина-Рудницького, «автор одверто признає що наше суспільство не любить правди, й тому журналіст, який хоче йому догодити мусить кривити душею – писати не, що хотів би і в що вірить, але те, чого від нього вимагають. Іншими словами, сумна правда є така, що в нас існує, т. ск. соціальне замовлення на неправду». Тим більше, що подібна практика зберіглася ще з «золотої доби» української журналістики – міжвоєнного періоду в Західній Україні – «...критик чи рецензент не може сказати повної правди. Він є опутаний щодо свободи вислову і не може писати так, як йому диктує його совість і його переконання, а мусить коритися диктові аж надто численних «моментів», що домагаються примірювання до них і переформування правди» [4, с. 1]. Автор задається питанням – чому ж у вільному світі, де нас ніхто не тероризує і ніхто до нічого не змушує, ми йдемо не шляхом правди, а неправди? – «На мою думку існують три основні причини, що сприяють поширенню у нашому громадсько-політичному житті неправди, до поставлення її на п'єдестал замість правди.

Перша причина лежить у самій людській природі, яка сформована так, що їй важко зносити повну життєву правду, особливо про себе... Тому людина часто утікає від неї у світ уяви та фантазії, тому прикрашає її казками, мітами та іншими вигадками...

Другою причиною є конфлікт між інтересами одиниць і груп і правдою. Коли настає конфронтація між персональними і груповими інтересами і правдою, правда звичайно мусить поступитися; її нагинають до інтересів, і деформують, а в найкращому випадку промовчують. Також підмінка інтересів цілості інтересами груповими або кліковими мусить супроводитися брехнею...

Третя причина є у меншому розмірі універсальною, хоч виступає також у різних народів. Вона має пряме відношення до нашої сучасної громадсько-політичної ситуації на еміграції. Нею є глибокий вплив тоталітарної ідеології й тоталітарного способу мислення на нашу індивідуальну і збірну психіку. Покоління, яке тепер надає тон і держить керму нашого громадського життя сформувалося в Європі в атмосфері дуже тоді модних тоталітарних ідеологій і рухів... [4, с. 2].

Виходячи з цього, автор бачить головним завданням «Нашого голосу» служіння правді. «Це завдання не легке, оскільки воно вимагає переборення в першу чергу в нас самих усіх спокус, що виникають із згаданих мною трьох причин, які зневолюють людину поклонитися неправді. Служити правді в журналістиці це в першу чергу подавати правдиві інформації. Щоб подавати правдиві інформації незалежно від того чи вони комусь подобаються чи ні, чи заторкують інтереси та добре самопочуття деяких наших громадсько-політичних потентатів, на те, як все і всюди, треба великої дози громадської мужності. Ми можемо помилятися в тому або іншому питанні, бо помилятися це людська річ, але ми маємо громадську мужність подавати правдиву інформацію. Здаючи собі справу з того, що жадна людина не може претендувати на непомильність, ми завжди готові спростувати неповні, неточні чи помилкові інформації, які мимо волі можуть вкраситися на сторінки «Нашого Голосу». Таксамо міне твердимо, що ми одиниці маємо монополію на правильні погляди. Тому радо даємо місце голосам, що висловлюють протилежні голоси до наших. З тої самої причини ми не втікаємо від дискусії з тими, що мають відмінні погляди. Ми за діалог та дискусію над усіма-усіма проблемами нашого громадського і політичного життя» [4, с. 2].

На переконання автора статті, відкрита правда про громадсько-політичне життя мусить вести до критики, адже реальному житті немає лише самих добрих проявів – є світло, але є й тіні. «Мив більшості концентруємося на тінях, бо наша громадська атмосфера настільки пересичена кадиллом, що потребує якоїсь противаги. Зокрема ми критикуємо та будемо критикувати такі

прояви у нашому житті: 1. Тоталітарні залишки у свідомості громади і тих, що держать у ній провідні становища; 2. Партійництво й підпорядкування громадського життя під команду одної партії; 3. Нарушення громадського правопорядку й моралі; 4. Прояви колтунерії, філістерства і партикуляризму...» [4, с. 2–3].

Виходячи з того, що АУА є опозиційною організацією, опозиційне становище віддзеркалював і її друкований орган «Наш голос». Але не вірно було б охарактеризувати таку опозиційність лише як критиканство, адже і АУА, і «Наш голос» мали і позитивну програму, яка спиралась на такі фундаментальні засади: «1. Самостійництво у національно-політичній сфері; 2. Демократичний процес у всіх ділянках діяльності; 3. Єдність у різnorodності; 4. Громадськість як основа організованості; 5. Підпорядкування часткового вимогам та інтересам цілості. АУА і «Наш Голос» являються громадськими формаціями в повному значенні того слова і тому здійснення нашої програми залежить від підтримки, яку вони одержать від громади» [4, с. 3].

Щодо ідеологічного забарвлення «Нашого голосу», то «він стояв і стоїть непохитно на самостійницьких, а ідеологічно, на чисто демократичних позиціях. Він не хитався ніколи на ліво, ні на право, а йде прямою дорогою здорової демократії. Таким він був від самого початку, і таким він є й по сьогоднішній день. Також є і Асоціація Українців Америки» [31, с. 22]. Ідеологічне забарвлення та настанову «Нашого голосу» найбільш ґрунтовно розкриває Роман Борковський у своїй статті «Минуле і сучасне «Нашого Голосу»: «Саме розвивання української демократичної думки і оборона демократичних позицій на базі основної державницької ідеології належало до наших важливих завдань... Ми сприяли витворенню атмосфери толеранції до різних поглядів і груп, які признавали за нами право на наші погляди і на наше існування. Рівночасно ми сприяли витворенню спільноти ідеї у засадничих справах та спільноти дії, тобто єдності у різноманітності. Ми протиставилися тим, хто ту єдність валили або розуміли її як підпорядкування якійсь одній доктрині та одній організації» [6, с. 186].

Саме Роман Борковський як перший літописець «Нашого голосу» означив всі ті труднощі та проблеми, з яким стикалася редакція в професійному житті. Так, однією з таких проблем було намагання винести на сторінки журналу суперечки з часів Другої світової війни. Але ця «дискусія» досить швидко переросла в полеміку, а тому було вирішено залишити цю тему історикам, аби саме вони її коментували з професійної точки зору, а не емоційної. Треба також подякувати авторові, який досить влучно охарактеризував головних редакторів журналу – Дмитра Кузика і Євгена Перейму: «Оба вони совісно і з посвятою виконували свої обов'язки. Але є звичайно різниці у підході і стилі. Покійний інж. Кузик мав ширші зв'язки з людьми, які доставляли йому інформації навіть по телефону. Ті інформації він оформлював в короткі вістки, яким надавав окремого значення і які уважав за дуже потрібні в місячнику того типу як «Н. Голос». Він знаходив велике задоволення в тому, що в місячнику можна знайти інформації за якими даремно шукати в інших періодиках. Він також займав різкіше становище до наших противників.

Е. Перейма як головний редактор більше полягає на друкованих джерелах інформації і старається містити більше статей на громадські, політичні і культурні теми; він бажав би розбудувати наш орган до журнального типу. Він менш агресивний у відношенні до наших екстремістичних противників і старається загладжувати надто гострі кути» [6, с. 188].

Великою проблемою «Нашого голосу» був брак постійних, або хоч більш-менш сталих, співробітників – «...хоч серед нашої демократичної частини громади не бракує людей, що вміють держати в руці перо і навіть знані з свого журналістичного минулого, було дуже важко притягнути їх до співпраці в місячнику. Думаю, що головна причина у нашому демократичному лінивстві...» [6, с. 187]. Хоча, треба віддати належне всім редакторам і співробітникам, за всі роки існування журналу, на його сторінках публікувалися матеріали відомих і визнаних публіцистів, істориків, соціологів, визначних громадських діячів – Михайло Демкович-Добрянський, Петро Саварин, Олексій Коновал, Степан Куропась, Нестор Олесницький, Осип Труш, Андрій Качор, Василь Витвицький та інші.

Треба відзначити той факт, що на сторінках «Нашого голосу» ніколи не переривався зворотній зв'язок із читачами. У рубриках «Голос читачів» та «Події, люди, коментарі» самі читачі давали свої пропозиції, як покращити журнал, змінити дизайн, тим самим зробивши його більш привабливим зовнішньо; як збільшити фонди, аби забезпечити появу нових випусків; хтось пропонував збільшити передплату. Було досить багато нарікань на мовну невправність і її нелітературність, друкарські помилки, поганий зовнішній вигляд журналу. І хоча схвальних відгуків у редакційній пошті не бракувало, проте й конструктивної критики було вдосталь. Подекуди, ця критика була надзвичайно гострою, хоча й небезпідставною: «...коли подивитися на відворотну сторінку тої медалі, то вона бліда і навіває смутком. «Наш Голос» не пробував робити рішучі заходи в напрямі розбудови «Нашого Голосу» до форми журналу, а залишився журнальчиком. Його зовнішня форма, частинний друк на машинці, брак мистецької обгортки, розсипані – не зшиті картки, все це робить прикре враження, що, аж ніяк не може викликати відчуття престижу...» [27, с. 107].

Саме читачі пропонували внутрішню «політику» журналу – читачами «Нашого голосу» були православні, католики, протестанти й атеїсти, – то ж не можна було ставати на бік жодної зі сторін.

Для того, аби якось упорядкувати всі пропозиції і узгодити їх з аудиторією, було проведено анкетування-опитування. І хоч воно не було, з точки зору соціології, представницьким – всього 217 осіб, проте відповіді на деякі питання були доволі цікавими і показовими:

	так	ні	без опінії
«...Г. («Наш Голос») 1) Чи Ви за тим, щоб «Наш Голос» виходив два рази в місяць при річній передплаті \$ 8	39	40	21
2) Чи щоби виходив раз на місяць, як тепер, але при збільшенні об'єму і при річній передплаті \$ 6	55	13	32
3) Чи при евентуальній реконструкції громадського життя і при повній консолідації на громадському відтинку «Наш Голос» мав би потребу існувати?...	87	3	10

Більшість читачів (55%) висловилися за місячною періодикою «Нашого голосу», «...що ми й хочемо додержати, хоч знаємо, що тіснота на папері й далі буде продовжуватися. Але на півмісячник ми ще не готові» [9, с. 9]

Зі слів Романа Борковського, «Наш голос» містив на своїх сторінках «усе, що за «Нью-Йорк Таймсом», надається до друку» [6, с. 187], але як би редактори не займалися селекцією матеріалів, досить болючою була проблема т. зв. «дурних статей», про які свого часу Богдан Романчук писав: «Я не можу збагнути як може відповідальний за зміст і рівень своєї газети чи журналу редактор поміщувати дурні статті та ще й проголошувати їх за дискусійні і запрошувати інших авторів висловлювати свою думку. Дискутувати, очевидна річ, на різні цікаві теми можна й треба, бо від розумної дискусії може бути користь і авторам, і читачам, але дискутувати на дурні теми, які не то не вимагають, але й не заслуговують узагалі на будь-яку дискусію, треба вважати шкідливим марнуванням дорогого місця в газеті чи журналі і шкідливим для читачів. Дурні статті тільки баламутять читача, навіть інтелектуального, і ніякої користі не дають...» [1, с. 66]. Щоб «захистити» «Наш голос» від таких непотрібних матеріалів, пропонувалося «щоб усі члени редколегії переглядали пропонувані статті і висловлювали про них свою опінію. Але це виявилось непрактичним з уваги на територіальне розкинення членів ред.-колегії. Ми уповноважили головного редактора переводити селекцію матеріалів згідно з власним розсудом... а у випадку сумніву мав консультуватися з іншими членами ред.-колегії. Але це траплялося дуже рідко...» [6, с. 188].

Тематика «Нашого голосу» – окремий епізод діяльності журналу. Окрім організаційних документів Асоціації українців Америки, аналізу діяльності Українського конгресового комітету Америки (УККА), Світового конгресу вільних українців (СКВУ), Українського народного союзу, Ради прихильників Української народної республіки, заяв та документів на захист прав українців в Україні та рух спротиву, справи життя Української греко-католицької та Української православної церков, матеріали на теми найновішої історії України, проблем української мови та її правопису,

Присвячених пресі, журналістиці та її професійним стандартам – «Дещо про пресу» Романа Барановського [2], «Бюро у Вашингтоні» Євгена Перейми [36], «В обороні свободи преси» Миколи Нагірняка [30], «Наша преса й академічна громада» Євгена Перейми [37], «Критика в сліпому куті» Миколи Нагірняка [32], «Наше нещастя» І. К. [19], «Респект журналістичному слову!» Степана Процика [38], «Ще в справі стандартів нашої журналістики» (редакційна) [43].

У справі міжнаціональних стосунків лише проблема українсько-єврейських набула більшої уваги: «Заява Товариства українсько-єврейських зв'язків в Ізраїлі» [18], «Завваги до заяви Якова Сусленського» [17], «Чому антисемітизм?» О. Х. [33], «Чи тепер можливий українсько-жидівський діалог?» Осипа Труша [41], «Повстання жидів у Варшаві в 1943 році» (з продовженням) М. С. [28].

Від самого початку редакція «Нашого голосу» досить критично ставилася до ідеології українського націоналізму, пропонуючи залишити її в минулому, серед інших тоталітаризмів, бо, посилюючись на слова Миколи Шлемкевича, «...на місце культурних вартостей ставимо блискучу патріотичну бляху, а на місце науки пропонуємо світові «українську правду» [20]. Проте, надавала свої сторінки під різні погляди стосовно цього питання. Досить промовистою і цікавою є стаття Романа Леґедзи «Дискусія про націоналізм», у якій він стверджує, що коли «...визначити націоналізм як переконання, що кожний нарід-нація має право на політичну суверенність і незалежність, тому що така форма правління може найкраще задовольнити інтереси даного народу і тому цей народ повинен намагатися здобути, відзискати чи захищати свою незалежність, то таку форму націоналізму можна назвати здоровою і корисною, хоча дехто може сумніватися, чи суверенна національна держава є безумовно найкращою формою правління. Але визначувати націоналізм як ідеологію, що ставить націю понад усе і ціль (тобто здобуття, відзискання чи захист національної держави) освячує засоби, включно з засобами насильства і терору не тільки супроти зовнішніх ворогів але й супроти противників серед власного народу, треба вважати явищем нездоровим і шкідливим...» [26, с. 5]. Сучасна історія України, зокрема українсько-

російська війна, показала часткову неспроможність подібних думок – внутрішній «противник», який так чи інакше працює на зовнішнього, часто є набагато небезпечнішим, особливо коли він зосереджує в своїх руках інформаційні ресурси.

Несподівана і передчасна смерть редактора Дмитра Кузика 1982 р. була важким ударом для «Нашого голосу». Асоціація українців Америки була змушена перенести редакцію і адміністрацію з Трентона до Ньюарк-Юніону – попереднього міста, де упродовж кількох років перед тим виходив «Бюлетень АУА». «Очевидно, що те перенесення було тяжкою пробою для нашого місячника: треба було великого труду, щоби увійти в рутину справ редакційних і адміністративних. На щастя знайшлася тут група людей, які продовжили труд покійного Д. Кузика... за той час [з 1982 по 1987 рр. – О. Б.] під новою адміністрацією і редакцією вийшло в Ньюарк-Юніон 65 чисел нашого місячника...» [34, с. 150]. Відповідальність за редакцію на себе перебрав Євген Перейма, який займав цю посаду до 1999 р.

У ч. 1 за січень 1985 р. з'явилася досить інформативна редакційна стаття «Вступаємо в 17-ий рік видавання «Нашого Голосу», у якій знаходимо досить чіткі статистичні дані, про вихід місячника від самого початку, що є доволі рідкісним для діаспорних видань, – «...від 1972 року виходить друком ... як місячник, спершу, 12, 16, а згодом 20-сторінковий. Досі видано 153 числа із 2372 сторінками, не враховуючи тут Бюлетеня...» [12, с. 1].

19 вересня 1987 р. відбувся Четвертий з'їзд Асоціації українців Америки на якому була зачитана доповідь редактора Євгена Перейми «Наш Голос» – пропозиції на завтра», у якій він підтвердив усі ті проблеми, що стояли перед редакцією місячника і в усі попередні роки: редакційні (брак авторів, зокрема молодих, які б вільно володіли українською, як стилістично, так і граматично – «...видатні публіцисти відійшли... інші, що ще існують, постарілися, сповільнилися...»), фінансові («...ми опираємося виключно на передплатах і пресовім фонді...»), адміністративні [35].

Проте були й невеликі позитивні сигнали: «...останньо ми придбали нового співробітника д-ра В. Сірського з канадського університету, м'р А. Хлопецького з Аргентини, Петра Маслія з Англії. Велику поміч маємо від сеніора українських публіцистів – ред. Михайла Демковича Добрянського» [35, с. 211].

1990-ті роки минулися для «Нашого голосу» доволі складно – Україна здобула незалежність і все вістря уваги української американської громади перемкнулося саме на це. Частими авторами стали дописувачі з України. Не стала виключенням і проблематика місячника, дещо переكريваючи внутрішнє українсько-американське життя. Журнал почав виходити із запізненням, подвоєними випусками. Влітку 1999 р. з посади редактора, у зв'язку зі здоров'ям, пішов Євген Перейма. Кілька місяців цю роботу виконував Р. Барановський. Наприкінці 1999 р. «нам пощастило підшукати нового редактора в особі відомої, досвідченої і заслуженої громадської діячки м'р. Ольги Кузьмович, яка радо погодилася допомогти нам тимчасово у цій критичній ситуації...» [11, с. 145].

Пошук в каталогах Національної бібліотеки України ім. Вернадського подає останній випуск ч. 7–8 за 2000 р., а каталог Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника – ч. 11–12 за 2001 р. Скоріше за все, «Наш голос» припинив свою діяльність з відходом Ольги Кузьмович та припиненням діяльності Асоціації українців Америки як таких, що виконали свою місію. Українська Вікіпедія подає [помилково вказано 2001 р. – О. Б.] роки редакторства Ольги Кузьмович як (2001–2003) [25].

IV. Висновки

Від самого початку своєї діяльності «Наш голос» поставив собі за завдання стати трибуною вільного слова і дати можливість вільного його вислову, публічного дебатування громадських справ. Він був задуманий як інструмент для тієї частини громади в США, яка намагалася упорядкувати громадське життя української спільноти. На скільки це було можливим і Асоціації українців Америки, і «Нашому голосу» ці завдання вдавалося реалізовувати, хоч говорити про те, що організація стала основним учасником громадського і політичного життя українців у США навряд чи варто.

Хоча АУА і декларувала те, що «Наш голос» призначений не тільки для української громади в США, але також для українців у Канаді, Великій Британії, Німеччині, Австралії та інших місцях поселення, проте, такого широкого розповсюдження він не набув, маючи лише поодиноких переплатників у цих країнах.

Необхідно відзначити, що місячник подавав багато дечого такого, чого інша українська преса в діаспорі не друкувала. Частіше за все це були критичні, але конструктивні, думки авторів стосовно публікацій в інших виданнях. Особливу увагу редакція звертала на коментарі до загальнонаціональних подій як в Україні, так і в Америці, як також і світових. Виконуючи роль комунікатора української діаспори у Західному Світі, «Наш голос» тим самим допомагав творити інформаційно-духовну єдність всіх українців поза межами України.

Також варто наголосити на тому, що видання від самого початку фінансово базувалося виключно на передплаті й пожертвах на пресовий фонд, а редактори працювали на безоплатній основі. Це один із небагатьох прикладів в історії української преси поза межами України.

Декларуючи себе як орган частини української демократичної громади, редакція завжди декларувала журнал як продовження таких видань, як «Проблеми» (1947–48) і «Листи до Приятелів» (1953–1967). Те, що «Наш голос» упродовж більш ніж 30 років виконував своє завдання залишаючись фінансово незалежним та ідеологічно нейтральними вже говорить про певну продовжуваність із названими виданнями, що і вводить його до історії української журналістики в еміграції.

Список використаної літератури

1. Романенчук Б. Дурні статті. Київ. 1958. Ч. 5–6. С. 66–67.
2. Барановський Р. Дещо про пресу. Наш голос. 1986. Ч. 1. С. 1–2.
3. Білоус Л. Українськомовна періодика української діаспори США у збереженні національної ідентичності (1991–2017 рр.): автореф. дис. ... д-ра іст. наук: 07.00.01. Тернопіль: Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, 2019. 44 с.
4. Борковський Р. Громадсько-політичні завдання «Нашого Голосу». Наш голос. 1975. Ч. 11. С. 1–3.
5. Борковський Р. Завдання і цілі АУА. Наш голос. 1974. Ч. 1–2. С. 4–5.
6. Борковський Р. Минуле і сучасне «Нашого Голосу». Наш Голос. 1987. Ч. 10. С. 185–188, С. 186.
7. Борковський Р. Підсумки і висновки. Наш голос. 1973. Ч. 12. С. 1–3.
8. Василів В. Про нову Централю, її завдання й організаційну структуру. Наш голос. 1984. Ч. 2. С. 21–24,
9. Вислід Опитування – 2. Наш голос. 1975. Ч. 11. С. 9–10,
10. Від редакції. Наш голос. 1972. Ч. 3. С. 1–2,.
11. Від редакції. Наш голос. 1999. С. 145.
12. Вступаємо в 17-ий рік видавання «Нашого Голосу». Наш голос. 1985. Ч. 1. С. 1–2.
13. Галів М. Відбувся з'їзд Асоціації Українців Америки. Свобода. 1973. Ч. 218.
14. Гриценко О. Українська преса США і Канади (1991–1995 рр.) / за ред. В. Б. Євтуха. Київ, 1997. 101 с.
15. Губарець В. Українська етнічна преса США та Канади (1945–1994 рр.): автореф. ... дис. канд. філол. наук: 10.01.08. Київ: Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2007. 20 с.
16. Дякова О. Концептуальні засади збереження ідентичності української діаспори в демократичних країнах. Українознавство. 2008. С. 276–281.
17. Завваги до заяви Якова Сусленського. Наш голос. 1986. Ч. 1. С. 8–10.
18. Заява Товариства українсько-єврейських зв'язків в Ізраїлі. Наш голос. 1986. Ч. 1. С. 7–8.
19. І. К. Наше нещастя. Наш голос. 1973. Ч. 10. С. 5–6.
20. Кохан І. Моя відповідь на закиди. Наш голос. 1985. Ч. 1. С. 6–7.
21. Кривошеєва О. Питання культури української мови у виданнях української діаспори США і Канади. Збірник харківського історикофілологічного товариства. Харків, 1995. С. 169–172.
22. Кузик Д. Перед з'їздом АУА. Наш Голос. 1973. Ч. 10. С. 1–2.
23. Кузик Д. Спадаємо на долину. Наш Голос. 1972. Ч. 3. С. 8–9.
24. Кузик Д. Шановні Колеги з УНДО... Наш голос. 1974. Ч. 2.
25. Кузьмович О. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кузьмович_Ольга (дата звернення 20.08.2019).
26. Леґедза Р. Дискусія про націоналізм. Наш голос. 1985. Ч. 1. С. 5.
27. Ломиш Л. До Редакції «Наш Голос». Наш голос. 1986. Ч. 6. С. 107–108.
28. М. С. Повстання жидів у Варшаві в 1943 році. Наш голос. 1987. Ч. 10. С. 195–197; Ч. 11. С. 212–215.
29. Мерфі Н. Українська діаспора в США: збереження традицій національної культури. Донецьк: Вебер, Донецька філія, 2007. 257 с.
30. Нагірняк М. В обороні свободи преси. Наш голос. 1984. Ч. 6. С. 105–108.
31. Нагірняк М. Дискусія довкола «Нашого Голосу». Наш голос. 1987. Ч. 2. С. 21–23.
32. Нагірняк М. Критика в сліпому куті. Наш голос. 1985. Ч. 9. С. 165–167.
33. О. Х. Чому антисемітизм? Наш голос. 1986. Ч. 11. С. 206–207.
34. Перейма Є. «Наш голос» – погляд в минуле – перспективи на майбутнє. Наш голос. 1987. Ч. 8. С. 150–151.
35. Перейма Є. «Наш Голос» – пропозиції на завтра. Наш голос. 1987. Ч. 11. С. 210–212.
36. Перейма Є. Бюро у Вашингтоні. Наш голос. 1986. Ч. 1. С. 4–5.
37. Перейма Є. Наша преса й академічна громада. Наш голос. 1986. Ч. 12. С. 227–228.
38. Процик С. Респект журналістичному слову! Наш голос. 1974. Ч. 3. С. 1–2.
39. Сковронська І. Українська еміграційна преса США і Канади як чинник утвердження української державності. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки: зб. наук. праць. 2016. № 850. С. 361–366.
40. Тригуб П., Мерфі Н. Українська діаспора у США: збереження традицій національної культури (історіографія проблеми). URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/history/2007/74-61-23.pdf> (дата звернення: 18.08.2019).

41. Труш О. Чи тепер можливий українсько-жидівський діялог? Наш голос. 1987. Ч. 10. С. 181–182.
42. Чекалюк В. Преса діаспори США як комунікативний чинник формування ідентичності українців: автореф. дис. ... канд. наук з соц. ком.: 27.00.01. Київ, 2008. 20 с.
43. Ще в справі стандартів нашої журналістики. Наш голос. 1979. Ч. 11. С. 205.

References

1. Romanenchuk, B. (1958). Stupid articles. Kyiv, 5–6, 66–67. (in Ukrainian).
2. Baranovsky, R. (1986). Something about the press. Our voice, 1, 1–2. (in Ukrainian).
3. Bilous, L. (2019). Ukrainian-language Periodicals of the Ukrainian Diaspora of the United States in the Preservation of National Identity (1991–2017): abstract. diss. ... Dr. East. Sciences: 07.00.01. Ternopil: Ternopil. nat. ped. them. Volodymyr Hnatyuk, 44 p. (in Ukrainian).
4. Borkovskiy, R. (1975). Socio-political tasks of Our Voice. Our voice, 11, 1–3; 1. (in Ukrainian).
5. Borkovskiy, R. (1974). Objectives and goals of the AUA. Our voice. 1–2, 4–5; 5. (in Ukrainian).
6. Borkovskiy, R. (1987). Past and present of Our Voice. Our Voice, 10, 185–188; 186. (in Ukrainian).
7. Borkovskiy, R. (1973). Summary and conclusions. Our voice, 12, 1–3; 1. (in Ukrainian).
8. Vasiliv, V. (1984). About the new Headquarters, its tasks and organizational structure. Our voice, 2, 21–24; 21. (in Ukrainian).
9. Outcome of the Poll – 2. (1975). Our voice, 11, 9–10; 9. (in Ukrainian).
10. From the editorial board. (1972). Our voice, 3, 1–2; 1. (in Ukrainian).
11. From the editorial board. (1999). Our voice, 145. (in Ukrainian).
12. We are entering the 17th year of the publication of Our Voice. (1985). Our voice, 1, 1–2; 1. (in Ukrainian).
13. Galov, M. (1973). The Congress of the Association of Ukrainians of America was held. Freedom, 218. (in Ukrainian).
14. Gritsenko, O. (1997). Ukrainian Press of the USA and Canada (1991–1995) / ed. V. B. Yevtukha. Kyiv, 101 p. (in Ukrainian).
15. Hubarets, V. (2007). Ukrainian Ethnic Press of the USA and Canada (1945–1994): author. ... dis. cand. philol. sciences: 10.01.08. Kyiv: Nat. them. T. Shevchenko, 20 p. (in Ukrainian).
16. Dyakova, O. (2008). Conceptual principles of preserving the identity of the Ukrainian diaspora in democratic countries. Ukrainian Studies, 276–281. (in Ukrainian).
17. Observations on the statement of Jacob Suslensky. (1986). Our voice, 1, 8–10. (in Ukrainian).
18. Statement by the Jewish-Jewish Relations Society in Israel. (1986). Our voice, 1, 7–8. (in Ukrainian).
19. I. K. (1973). Our misfortune. Our voice, 10, 5–6. (in Ukrainian).
20. Kohan, I. (1985). My response to the criticism. Our voice. 1, 6–7; 7. (in Ukrainian).
21. Krivosheeva, O. (1995). Questions of the Culture of the Ukrainian Language in the Editions of the Ukrainian Diaspora of the USA and Canada. Collection of the Kharkov Historical and Philological Society. Kharkiv, 169–172. (in Ukrainian).
22. Kuzik, D. (1973). Before the AUA's zdzizd. Our Voice, 10, 1–2; 1. (in Ukrainian).
23. Kuzik, D. (1972). We fall into the valley. Our Voice, 3, 8–9; 8. (in Ukrainian).
24. Kuzik, D. (1974). Dear Colleagues from UNDO... Our voice, 2. (in Ukrainian).
25. Kuzmovich, O. Retrieved from: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кузьмович_Ольга (date of request: 20.08.2019). (in Ukrainian).
26. Legedz, R. (1985). Discussion on nationalism. Our voice, 1, 5. (in Ukrainian).
27. Lomysh, L. (1986). To the editorial office of Our Voice. Our voice, 6, 107–108; 107. (in Ukrainian).
28. M. S. (1987). Resurrection of Jews in Warsaw in 1943. Our voice, 10, 195–197; 11, 212–215. (in Ukrainian).
29. Murphy, N. (2007). Ukrainian Diaspora in the USA: Preserving Traditions of National Culture. Donetsk: Weber, Donetsk Branch, 257 p. (in Ukrainian).
30. Nagirnyak, M. (1984). In defense of press freedom. Our voice, 6, 105–108. (in Ukrainian).
31. Nagirnyak, M. (1987). Discussion about Our Voice. Our voice, 2, 21–23; 22. (in Ukrainian).
32. Nagirnyak, M. (1985). Criticism in a blind corner. Our voice, 9, 165–167. (in Ukrainian).
33. O. H. (1986). Why anti-Semitism? Our voice, 11, 206–207. (in Ukrainian).
34. Peremya, E. (1987). Our Voice – A Look into the Past – Perspectives on the Future. Our voice, 8, 150–151; 150. (in Ukrainian).
35. Pereima, E. (1987). «Our Voice» – offers for tomorrow. Our voice, 11, 210–212. (in Ukrainian).
36. Pereima, E. (1986). Bureau in Washington. Our voice, 1, 4–5. (in Ukrainian).
37. Pereima, E. (1986). Our press and academic community. Our voice, 12, 227–228. (in Ukrainian).
38. Protsyk, S. (1974). Respect for the journalistic word! Our voice, 3, 1–2. (in Ukrainian).
39. Skovronska, I. (2016). The Ukrainian emigration press of the USA and Canada as a factor of assertion of the Ukrainian statehood. Bulletin of the National University «Lviv Polytechnic». Series: Legal Sciences: Coll. Sciences. wash, 850, 361–366. (in Ukrainian).
40. Trigub, P., Murphy, N. Ukrainian Diaspora in the USA: Preserving Traditions of National Culture (historiography of the problem). Retrieved from: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/historiy/2007/74-61-23.pdf> (date of request: 18.08.2019). (in Ukrainian).

41. Trush, O. (1987). Is Ukrainian-Jewish Dialogue Possible Now? *Our voice*, 10, 181–182. (in Ukrainian).
42. Chekalyuk, V. (2008). Press of the US Diaspora as a Communicative Factor of Ukrainian Identity Formation: abstract. diss. ... cand. of sciences. com: 27.00.01. Kyiv, 20 p. (in Ukrainian).
43. In the case of standards of our journalism. (1979). *Our voice*, 11, 205. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 18.10.2019.

Bohuslavskij O. Information Activities of the Association of Ukrainians of America (1968–2001)

Research Methodology. During the study, the following methods were used: empirical (observation, description) and theoretical (analysis, synthesis, generalization, deduction, explanation), as well as systemic and specific sociological.

Results. The subject of the study was the press and information activities of the Association of Ukrainians of America (AUA) (1968–2001) and its magazine *Nash Holos (Our Voice)*. One of the few socio-political associations in the Diaspora that represented the interests of the liberal-democratic segment of the Ukrainian community of the USA and Canada. With no ideological basis, the AUA always declared its patriotic stance on the liberation of Ukraine and all the processes that took place in its domestic and foreign political life. By informing the community about national events in the life of the Diaspora and Ukraine, thus acting as a communicator, *Nash Holos (Our Voice)* tried to be guided by freedom of speech, balance of thoughts and points of view, accuracy of information submission. The magazine often raised extremely acute and painful questions about the history of Ukraine, international relations, social and political issues of the Diaspora. *Nash Holos (Our Voice)* was one of the few publications that, from its inception, was financially based solely on subscriptions and voluntary donations to the press, and the editors worked on a royalty-free basis. The article looks at different periods of *Nash Holos (Our Voice)* activity up to the termination of the AUA.

From the very beginning of its activity, *Nash Holos (Our Voice)* was aimed to become a free speech forum and give an opportunity to speak mind freely, to discuss community affairs in public. It was intended as a tool for the part of the United States community that sought to streamline the social life of Ukrainian community. To the extent possible, both the Union of Ukrainians of America (hereinafter – UUA) and *Nash Holos (Our Voice)* have been able to fulfil this task, even though it's hardly worth saying that the organization had become the main participant of public and politician life of Ukrainians of USA.

Although the UUA declared that *Nash Holos (Our Voice)* is intended not only for Ukrainian community in USA, but also for Ukrainians in Canada, Great Britain, Germany, Australia and other places of settlement, however, it did not become widespread, having just a few subscribers in these countries. The monthly publication presented a lot of some content that other Ukrainian press did not print in diaspora. Most often, these were critical, but constructive, opinions of authors regarding releases in other publications. The editorial board paid particular attention to comments of nationwide events both in Ukraine and America, as well as in the world. As a communicator in Ukrainian diaspora in the Western world, thereby *Nash Holos (Our Voice)* was helping to create informative and spiritual unity of all Ukrainians outside Ukraine.

It was stressed that from the beginning the publication was financially based solely on the subscription and donations to the press fund, and editors worked free of charge. This is one of the few examples in the history of Ukrainian press outside Ukraine.

Declaring itself as an organ of part of Ukrainian democratic community, the editorial board always declared the journal as a continuation of such publications as *Problemy (Problems)* (1947–48) and *Lysty do Pryiateliv (Letters to Friends)* (1953–1967). The fact that *Nash Holos (Our Voice)* during more than 30 years was fulfilling its task remaining financially independent and ideologically neutral, already speaks for a certain continuation with the abovementioned publications, and that is introducing it into the history of Ukrainian journalism in emigration.

Novelty. The press and information activities of the Association of Ukrainians of America (AUA) (1968–2001) and its news agency *Nash Holos (Our Voice)* were investigated.

The practical significance. The research results can be used during the development of events of formation of information culture in a state and individuals level.

Key words: Association of Ukrainians of America, community, congress, diaspora, editorial office, free speech, information magazine, *Nash Holos (Our Voice)*, political life, public activism, social problems.